

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 73.
Archiwum Ostapa Ortwina

134. Korespondencja Ostapa Ortwina. Listy do Róży Frenkel 1907 (23).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

2010.

Орствін Остар
(Ostwin Ostap)

Львівська бібліотека АН УРСР
ВІДП. І РУКОПИСІВ
№ Опт. 134/п. 13

Листки

до Франкель Рози, двох сімей бібліотечній
дружини.

1907

Львів і в. м.

28 арк.
12 л., 23 арк. + 5 конв.
м. пол.

23/12.

Moja Parrino!

Pierwsza niedziela - tak daleko od siebie i rodziny osobno. Ciekaw jestem jak sobie się tam urządzili, czy bez kłopotów i gładko wyszły sprawy, czy maicie miarkowanie pigłne, wygodne, z uśmiechem i międrością, czy jacyś w domu na pensji, czy w restauracji i jak Siostra te pierwsze dni spędziła. Subordna i zadowolona, czy w przygnębienu i marokota. Oczekiwaniem jest co prawda wiadomości, która mogłaby być nadzieją, gdyby Parrino napisę. Ale chciałaby być nie jakiś relacyjny i przybycia. Wiadomości nie przyjdą, ale jestem tej dobrej myśli, że się przytrafiło nic złego i jeszcze nie miałem czasu na niecierpliwość.

W ostatnich dniach mam ogromnie dużo roboty w księgarni około sto trzech wydawnictw i gorądkowo tam pracuję zwłaszcza nad Przewodnikiem. Kieruję go do Lwowa, aby jeszcze w pobliżu przygotować. - Przewieć się nie miałem chwili wolnej przez pięć dni z Tobą samą na sam. I zaprawdę, że trochę wyjeżdżam daleko z domu i jestem tak bardzo zapuścany i bez ludzi. Toż razar braku wiadomości rozgoryczam się do dna. Tym razem tu zostaję, tyżi moim, że nie pderamę młocenia Twego tak dotkliwie jak zawsze. Mówię to jasnie, bo wiem, że nie będzie muwasi tego za absolucyę od grzechu niepisania i pisai będzie wlezy. Kiedy istnie potrzebę pisania przez Ciebie, tyżi moim, aby częściej niż w latach ubiegłych.

Fräulein

25/6 of 23/6 07

Fräulein Fraenkel

Marienbad
Böhmen
Post-Resende

My dear Mr. Fraenkel
I have just received your letter of the 23rd and am glad to hear from you.
I am well and hope these few lines find you the same.
I have not much news to write at present.
I am, dear Mr. Fraenkel, very truly yours,
Theodor Müller

7/10.

Niedziela. przed godziną

Jestem sam w domu. Wzyna ponli
am Wpochi Zamek i wrócę si potkaj
wiedorem. Nie mać grio pójki - aui
z Kinn pójki i zotkaj zdaje się u domu.
na pokucie.

Twój zapowiediany w liście czwartk
owym dokładny list naturalnie
nie przyszedł! Zdaje się, że ronydkis
Twój dokładny list nie ruył
przychodzie. Te kłize przechody
prawa są stylem telegraficznym.
w pospiechu, trudnym do usprawo
dzenia. -

Być może, że li jutro więcej napis
ne, teraz nie mogę. Jutro li do
Kładniej opowiem, nie gnieć
się, że jui przechodę, ale

Tak

Ta

Orkan

Fräulein

1/4 04

Rösa Fraenkel

immt Lemberg, Timonowicz

Handwritten signature or name, possibly 'Rosa'.

Marienbad
Hauptstrasse
Villa Stefanie

3
Lwów 21/II 07.

Moja Paniusi!

Nie umawialiśmy się o poselstwo w Marjebardie i nie był pewny czy ten pojrzien list odebrał. Byłby jednak w każdym razie mi pisał w przygotowaniu, że Ci ten list oddadę. Tymczasem zastatkem mi Kartho Paniusi z wiedeńskiego dworca pisał, że jestem Ci za niego bardzo wdzięczny, że byłem o to niepokojony, czy się zjechałiście tam bez przegadania i czy Alona nie pórnie jakiego utworobku na zdrowie. Myślę, że mi po przyjęciu i zakwaterowaniu się w Marjebardie szatychniast

adres podaje spozien, jakiego
ty drugi i nicliwa podroz odbyly
i ktorym wlasniwie poizgiem feczaly-
ja tu sobie prosty dyonaben uorkan
jardy i w sterowy wiewor urodzaben
ie d 7 ej. wyjezdzal i z Prerau, a niu
po osmej wygledabal prer plno na
stary w Landenbury. Me mi u partke
nie podabal kiedyz wlasniwie wyje-
i dzaly z Wiednia, a wido ze rano wy-
jezda do Marjenbadu stanta w
munen i Pilno muostw poizgiu po-
spierany. Jedem, co ma tylko dwie
klasy i wsi dumnie trumny tytul
luktusowego a styje po drodze tylko
pisi rary wyjezda z Wiednia o 8.45
rano, a potem w popiane z piewa
Klasami o 8.05 i 10.30. Wtedy jazy
zajechal gnie do Marjenbadu
3 po dzies, o 4.50 rny u 5.36.
Panini, jako wielka dama i Ro,
localna angiellka wybiera piz
z pewnoscia tym luktusowo najpo.

sprawniejszym. A co? nie mówię.
 Ja tymczasem pod wieczór prze-
 szedłem pobyt w Kiegarui. Onegdaj
 do 1/2 8, a poronaj do 8 nawet. Za to
 cokolwiek później, bo dopiero o 1/2 6
 idę tam z podziworemku. W Kiegarui
 zastatek dwa razy Państwa. Ostatnie
 zdobywco, i po zawaljacu usposobio-
 ny, bo wystawil po to pierwszy drugi
 obraz (Pogreb kuculki w zimie)
 w Krakowskijskiej sence i dawno mu zna-
 ie ponoi robil Juror i jest sensacy
 całej wystawy. Wez masowa na bo-
 kies Alerymnie Kiegarui swego pilniwio-
 wego kapeluna i przyka jensre
 wiktore grabjanstw jin awyalle. Wro-
 cajo 3/4 5. Zerwal sig ni stad ni kowci
 poieczal sig i odnest. Poiniej dopiero
 zawaljacem, ze czebab na swoje
 niewierny, ktora awychajem inu-
 niewieryn ~~sta~~ podenba podka-
 wianie zagladajec zupełnie
 tendencyjne do trojka -

Potem umóvilitny si na wczor
z Antliem, który nadrobił, że
pojechał na kinematograf na
gorę, ale dopiero z tej: byliśmy
tam tej porze wiecznej. Była tam
poprowadził się wybrał w Manier
z małą wklętyndą, my zaś spo.
+ Raliemy się z całym towarzystwem
do piramidki i słowo tylko kin
matograf wygłosił sentencyonalnie
swoje dobrane, potrafił raliemy
na bilard, zastąpił mi tam Staffa
na polie rozgranego. Jest na bilard,
nie mistrzem i polija stale wyg.
Rich. - Za głosem sumienia, pięć
wzócibem o 11 do domu. To jest
głos sumienia powieć naprzed
cośkolwiek wczynieć, ja zaś pogo.
nibem twi za nią, następuje
mu na cerowane piety. O! i
dowcip.
Przy tej sposobności zapowiedział
Staff, że si conto jego bliższych
wyjardn umóvilitny z Pólonieckim

na pieta na gremjalnu, ko-
 laye z Vaskawym w spawadialnu
 moim i dra Antoniego Mullera
 kandidata adwokatury, robujacego
 nadzieje ciagle jenne proraiha
 tymczasowo na praktyce jednowoj-
 bowisego. Tymczasem wnyth du
 im sie vidoknie zalabanucito, bo
 wrowaj myleli, ze to jest itoda
 i nie przypuerali, ze pieta
 to znacy pojntre, a nie ditekaj.
 TAA se tera niewiediei cry
 ucsta sie odbyrie, cry nie.
 Niczory se vardo ishodne. Wrowaj
 na pyttawie dybotak moim, ze
 stnythk wcalabo do domu. O tej
 zhiziono tera wstep na 20 hal.
 Za to cudowna pogoda i w prien
 i pomoy i dybbyn rad, robysie
 taky i w Matjeubardis mieli.
 Ruffer pryslal mi drii korechajnu
 odritko nowego poematu do 20
 negi, jak wyall, z cyklu pipin

sonetů p. t. Syn Honca, Jedy,
Rosany jest Maryi Radrinickij
wey autorki novel, Abre cryta.
listny a manuskrypic ni ma,
podras mojej choroby. Poemat
Vardo gorny, dumny! Biblijsno a
prorocy i morno spraltivany.
z spoz dorq samowielbicia
i porucia mielkoti. Po drugiej
stronie lit serdecny a masty
z nagbwdkiem "Drog; Chtopie" i tlie
morno spraltivany. W dopisku
Klaviam pis jasnej Paulene, dzen
nigt nie zapomnia. Jest to cztowik
doby. drwono, ze aby niu by, tre.
za tontovresnie byi oblc kanicem
chyla. Tenby a pewnotiq psyrjors
jedwab nawet a Honolulu gify
migt i gdyby go p ti prons.
Teraz jest Kwadrans na pisty
i Honce pada mi wprost na
papier listowy, suncz Kavid

Es terp z chily rucenia jej na
 papier. Zdrze mi sie ze jakby tu nie
 nacha przybrosz i wiartho, schwy
 sibym garti tej blasku i postle
 li go, aby li padl prosti w twara
 i wocy, u to jano, twan i te jano
 ocy, ktore tak czechu w postroik
 czechu z mojem powode byby za.
 rucenione. Ale o tem innym ruceni.
 Teraz dorucam jencze na roboty
 ten promiei jedno nudnicie lotney
 polabunku i istotnie zanycaw
 arkus poipiennie, aby lip ten
 badunek swiatla i miobiti
 caly i nieunruptony czechu.

Twój
Alka

Młoją Paulini!

24/11/07

Wznowiłam przesłanie nam wspomnianego.
ostatniego listu pisane mi na prośbę
wobec mojej siostry, która miała kłopoty
z jej. dziś dostanę Twoją kartkę
i dzięki Ci za nią z pełnego
serca. Teraz jest wieczór, pół do
nocy, tej i spienę się, by tyś kilka
słów więcej na moją odepisane
mogło. Słoty te; piros na tym
papiere listowym, który jaśm
się wznowi przesłać, nie dwo
umie znaleźć. Kupiłem go cały
pakiet niedługo na placu wycią
wznowi od chłopca, który kłopot
i nie chciał ustąpić. Kupiłem
z tą myślą, że wręczę go na
wznowi z Tobą. Tymczasem
tak mało tu miejsca, a więc prze
się, że te wznowi lubię prze
ciągnąć i prześlę ci je jeno
wiecej, gdyż się ciśka chciał
mi dotrzymać z moją siostrą
Annyką. -

Wczoraj wieczór około północy
wybraliśmy się wycieczką na grunt
Pobonicki. Chłopcy najpierw
pił, a potem ja i Mama.
Wino było wyborne, czerwone
mocne i słodkie. Wódkiem była
soczysta, ostra i słona. Chłopcy
Wznowiali. Serce jak strusia.
Mama wzdychała i była
szczęśliwa, potem przed płac
powstał wycieczką grzebi.

Fräulein

24/6 07

Rosa Fraenkel

Böhmen

Marienbad

Kaiserstrasse

Villa Stephanie

Handwritten text, likely a letter or note, written in reverse order on the envelope flap. The text is mirrored and appears to be a transcription of the address and sender information.

26/V. 07

8

Moja Paniu!

Piszę, jakkolwiek nie otrzymałem
 jeszcze odpowiedzi na moje listy, choi
 być już czas po temu. Choc cię przede
 wszystkim proszę, aby, jeśli wiadomości
 od Ciebie mają i w tym roku przycho-
 dzić tak łatwo, jak to dotychczas
 było, aby Paniusia listy adreso-
 wała do Księgarni Polskiej, Al.
 Damińska 1A. Wielużym Pan Ostap
Orłwin. Wtedy się bowiem przed swo-
 imi listami przebiega, pobraja, porty
 i wiele. Kiedy list z Marienbadu przy-
 chodzi, wtedy się, że przychodzi tak
 łatwo. Wtedy się także, że nie przy-
 chodzi listy, tylko kawałki. Lepiej zatem
 będzie jeżeli o tem niż drugi wie-
 dzieć nie będzie. A przy tem słony
 sław jenera i t., że list przy-
 mał rano w Księgarni, a nie
 dopiero o drugiej godzinie.

Tera jestem (1/2 5) sam w domu.
 Mama pojechała do Lesznie, gdzie
 Kiełtha jej odwiedza, a Tata wyemigro-
 wał za jakieś rzeczy na pułk.
 Za północnym artym moją siostrę i
 niernosnie parno. Dziśaj nie
 srotem wybieram się do Skirny z
 nowa filozofii, Prof. Rau-
 dorstki (ten sam, co miał ten prawnik,
 Ra in Konowicie mudy sędzią
 o ptuce, ietny są potem tak mni-
 li) zagaja dyskusję o ten se
 wntaka poistno byi wpięj prawni-
 ców w naturze. Osi sam postę-
 wiecie tak Kwiebzi, jed najo-
 crylistym nomenem do w przy-
 rodzie w ogóle nie ma ani.

9

Ludu 30/ri 07

Wczoraj rano pytała mnie się
Mama, jak tam w Marjubiadzie,
jaki lekarz jest "kanyu ordynującym"
jak z witkiem i mierzaniem krwi -
miejsce oczywiście se wyśtkie se
uregily se mi doskonale znane.
Odpowiedziałem rano: no ot! a po-
tem, bardzo raktopotary, wyłusnawcy.
Tem, se wale tego nie pisek. Z p.
poriedi musi da Mama wymiar.
Korci, se nie odbieram w ogóle
listki, bo porubem to po jej miuis,
ze nie moie wyjti ze rozumienia.
W ogole potem w jak najgorszym

humorze i cokolwiek miłoty.
Worowaj na przykład byłem tam
na plan powystawowy, gdzie nap.
dy innymi nader cudzijszymi mierzami
obserwowatem i to, jak jeden z bardzo
obcownych panów zabawił w najli-
psze całkiem sobie obce, i wcale
eleganckie wytwórki, a se przytem
przyponiadem sobie, że Papius ze
węg, raru na widok tego jego
możia parsknęła bez zienady
śmiechem, dybo mi to wnytko bardzo
przydte.

Tamny tam dyby, z kilkadziesiąt ty. i p.
cy ludzi. Gładem w Telurka Rodany
na samotnika, wypitek syfon woz
sadowej i sokko. Dwieście wotitek
a pędzają na piramidę z Obreszkim
i Huskowskim, którzy po drodze
spotnalem. Drugie tydzie ludzi dy.
na piewceniach szkolil; na wyki-
gach. Wogóle dwin się rozkulał
na dobre. Mi stary byli z se,

Kierunkami na Łowczynie. Jazda
 z całej strony widzieliśmy tylko wesołą
 my podobał pod Młotkiewiczem i to się
 wypiekł na swoim a dwie godziny
 z Staffem; od razu z Germanem,
 zamiełny pakowu dorobili. Bez
 zapaku, bez owary, wzięto na zimno
 i konwenyonalnie. Ludzie zupełnie
 nie brali saui wsiadali, tylko
 oglądali materijny i prosty
 ciekawości.

Mille miał na kartku całej
 familiję i oprowadził ją do
 gi dzień po osoblivosti, godził
 widzenia. Staff wedle programu
 miał wrosaj objechać do Poronina
 Tymczasem ~~stało~~ po jedenastej już
 już się nie podniecie w kawiarni
 z przyma można zamocowni i
 z tem, że się spówa do poicgu,
 Wskazywano gdzie się zawerunob
 i ryb na jakie cokolwiek z, stoto
 zamieszkał, to jest miew pjanquey.

Wzrostle wierozawini najwióstrniej
gdzie chadają najwióstrniej tajemnicy
i nikt nie ma wyobrażenia
o tem, gdzie. -

Na stowarynieniu filozofów i sk.
trio zabieraku między innymi; ja głos
w swetyj owej, prawdy i sztuce; za
podzieliłmy wiedzego profesora
z łowic. -

Na wystawie otwarto wrony zbioru,
wzrostawu jednego ze starych, ale
swietnych malarsa i zwiastna
nowy przed w polskiej sztuce
Chelmonskiego. Mówili mi najwięcej
że to, tajemne rzeczy; że to, że to
nie wiele ich widzieli. Byli mi
jednak, że wystawa potwa do
cierpota. -

Teraz coś z plotek. Altemberg
zarządził z Hermannoweg. Wypu-
mówię, że ona robi tak partyę, że
jest podobien obywatel. Mylep
jednak, że to by jego sporob

Trwaryshy oborania, bo shed
inad wtem, ie ~~ona~~ jest pono' soln
dny i rozumu hawlowiec.

Na pytawie hwi diaben awrozaj We.
sowira z ty jezj Arileianky, Mithi
znajoms pod ramiq. Bardo wadna ruid
para numeronyl. Nie wiem czy lip
te plotki interesuj, ale ping' to, Co
nie chciabym i nie moge pisac tej
co mam w bairnie na sercu. Pamiunia
sama z pewnoty ip dorozumio, obym
mial do napisania, a nie chq. -

U many "prosz na parie zafory"
mai. Nbre mi sie wda wydosci
i bei tegz jakz kizgibz, katemra
daly ciq tamtej, ty wdzie wygodnij
zwidic hal przymiesi obie raseu.
Upaby ty je wniecke i Murz na
hliu mianowilow, ale trela wdzie
jako ty wytrzymal. z Polonickiego
jardz nie niedria, jak wdzie.
chomylkato sie ty z rakiem

jej mawaga Keingartena, który
musi przebyć teras operacji i
wypróbowane, tak, że niestety
nie uzbędzie

Co do mnież mi myślę, że dla mnie
wrota byłoby z pewnością korzystnie
wyjechać stąd w porę jenną, stąd
wtedy, kiedy właśnie stale dochodzi
zapadaniu na przesiedzenie, niż teraz.
Kiedy jednak zdawać się jak deb i kiedy
pobyć tutaj, niestety mi nie grozi.
Myślę mi ponadto i nie tyle ponadto
ale właśnie i w pierwszym rzędzie
to, że może się stać stąd, że wtedy
i jenną będzie nam wolno pojechać
razem i że w ogóle może przypie
nam jenne przed rym i na rym
wyjechać stąd razem, a w takim do
nie wprost niemożliwością byłoby
opuścić Kriegarnię i wtedy i potem.
Wszystko to jednak zależy i jest
w ręku Państwa i zapewne radnych

planu i składi nie mam prawa.
 Liryki się jednak nie tyle nuciły
 pragnęłbym z tej wbatnie. miłośnicy.
 Nie wiem co zrobisz i dniejnow
 popobudnicem i wieciecie. Cześć
 się bardzo pamotniowym i w tej kufu.
 duży jest mi marłotno. A wiem
 że mi z dalka nie bardzo doży
 mych detagrujow towarystwo
 w tym puzreciu, skoro sobie
 raz na tydzień przypominao
 mojej epystekcji. -

O adresowaniu listów do krigarow
 pisalem na wypadek, jeśli mają
 być i nadal tak częste, jak dotyż;
 jak zawsze były. Nie mogę nupła
 że innym porty strygnąć listy, skoro
 wnyłkie porty kadi odliczają.
 Treść porostawiam to Panim deymy.
 bo prawda, nie powinualy się del wtyż
 ow! skoro się musicie nie wtyżi.
 nie wtyżi - o to musicie! nie! A

nie jest wbatniwie wyrasecie.
Istotnie brak mi na to w mojej
wersilnej wessadnoti wyrasecia -
Niem i wierze ze Ci to same przy-
to 'shoro tak pinea w dritiejnym
linie, za ktory Ci pederwie dypluy.
ale det wnystlicy tym nie mozo
eromnie' choi wyraje mi si to
bardzo proste. Nie wiem, czy jest
kto drugi, ktorzyby miał z tablicami
naseglicami przyktowicami do
eryniecia: Zapewne jest w tym
linie sporo gotyby niqdy wernani
obraz woli, to postawowilem polse
dui spoldi, ale istotnie to jedno
ty AB ciegla i by prerow nam
na myli. Trudny ty oprei -
uczalowaniam nasz konrog to - to
wykto jest ciegla penerjedny
Wagalna, prokajta to trebn
wrumie.

13
Lwów dnia 2/III. 07

Moja, moja Panius!

Słuchaj to raz, jeśli mnie
pamięci nie myli, odłog odobrodz
dnie Tworci wrodin. A słuchaj raz
to prawie pisał kreji' całego mego
rycia i spory dawad czasu, jak
przynależymy do siebie nieodno.
Taki i nie rozważacie na wrod.
Na wspólne idę i miedzę. Dwie
przeżyłimy już razem i dwie
ještě przeżyjemy ze sobą, radzić
i bolu, oby radzić więcej niż bolu

i aby wola takiego, któryby
tylko jeszcze bliżej i jeszcze bliżej
nas zbliżył. - Nie umiem sobie
zupełnie wyobrazić siebie w odawa-
niu od Ciebie i bez związku z Tobą
i nieraz zdaje mi się, że taka egry-
styczna zamierzałaby sprzećrnoić się
u Ciebie i nie miałaby szansy bytu.
Nie wiem, jak przejęs i by podobnie,
jak ja, ale to wiem, że wiodas' mi
tak głęboko w duszę moją, że
nie mi dajesz i cierpieniem, od ta,
Nikt może chyba nieodwrotnie, że
jedna moc ludzka, nieba czy piekła
mogłaby mi Cię wydrzeć chyba
razem z Korowidami, z całym fun-
damentem istnienia. - Jeśli czasem
pomyślę tylko, że mi sobą mi
był, gdyby mi nagle zabrakło
mam wrażenie, jakbym został
stracony w jakieś przepaści
daleki i ciemny, w jakieś pułki

niekoniars, a której leży nieprze-
 wanie, bez końca i dostaję zawrotu
 głowy, na śmierć niechybna. Ta pro-
 wina mojej lichy egzystencji w łaci-
 dyn atomie jest od Ciebie całkiem i ten
 tylko trzyma się w skupie. Rozpadłaby
 się na proch, gdyby ten zawrót został
 lub przerwany został. To wiem i z tej
 rzadziej sobie sprawę. Nieraz też myślę,
 że o ile trwał przy mnie i w ogóle
 jeszcze wahał się by maś porzucić, czy
 odejść, czy nie, składając sobie
 w poruczeniu dziwny potrzeby szczęścia
 utrzymywania w sobie tej mojej
 rozkładającej się duszy, której przy-
 pięty z pewnością więcej wartości
 niż na to zasługuję. I nie potrafię
 czytać to dla mnie i w oławie, a mnie.
 I dziwny jest ten ludzki niepokój,
 który się nigdy nie radowała i która
 w zachwyceniu jego nigdy nie
 wystarcza, że mi się nieraz ma się,
 czy ta ta forma miłości jest

i moie dyi dla mnie istota, a
ze wlasniwie nie kochaje, mnie
czyni ofiarę dla mojej miłości.
Bądź pewna, że częściej niż kiedyś,
czynie przed sobą siebie obrachunek
z tej ofiary, a jak, pragnę
wrócić na siebie, a ten wrócić do
miej się porównam, im wyrażenie
wtedy, że mi się życie nie obchodzi
tak, jak się obchodzi porównano było i
że mi się z tego kłopotu widać nic
niechoczenie popłatało. Ale jak
się wyraża porównanie drugą ludzi
niech, a gdy nie można powiedzieć:
jest to radnie mimo wyjątków przy
gotowaniu słod w piecu. Trzeba
odwagi i trzeba przedawanie ciem
niech. Wybył mi zażyta
czego ci na ten rok najbliższej
tajemnicy żyję, odporciał bym
ze tak tobie, jak: rororou sobie
co to życie a także nieroz-
pamię) żyję jedno tylko
niech. Obymy w najbliższej
prawy, a niech, gdzie jest, a
i doświadczenia.

Będę prosił prody Sień' caki z To-
 dz. Moje mi się uda ~~na pewno~~ wy-
 stawi wolności i wtedy gnie' ucieknę
 za miasto, abyśmy byli razem i
 sami. Wczes rano przyniosę Ci
 Kwiaty, na których dołożyę wry-
 tem caki i intrzygi adresow:
 wyiadowej. Najpietniej wzię
 ucałuj odemnie i przypnij sobie
 w pierci. Noś je dla mi; a potem
 ucałuj Kaiby pbat z probą i to
 podobnie. przypnij mi w listie.

Dobrze? czy dobrze?

O Mamy jesteń. Bardzo niepokojny.
 Twoja Kartha z nieliczi dnośi mi,
 że jesteś w smutku, udręcona i
 wieczna. Nie pisany Ci widowie
 ten linky odporynek wakaucyjny
 i tu skrypta zabawy i spokoju.
 Proszę Ci bardzo o to, abyśmy doko-
 nali czy się pogorny, czy te. Będzie
 lepiej. Jak się narzyna lekan

jeden i drugi i co wakiwie mówią.
Czy jest ktoś ze słowa znajomy i
odwzajemny i czyli by ktoś li mógł skrzy-
nąć na miejscu ręką i pomogą. Preter-
nie sposób dźwigać to wszystko samej
i tłumaczyć sobie i ani nie przed nikim
wygadai. A i idę, że w lidzie ci
i trudno przychodzi i nie chce.
W niedzielę po lidzie przedchodzą
pod Twoim mieszkaniec. Na obiad
były nalephi pokole na cześć kłota
jaka węgry i indziej. Jakaś mi-
mie uwenyś ten znak życia,
za to kochana słyba. Która mi
tyle czasu odbijała słodką to-
żę.
A czas ten przemija. Także
dnie z dnem co rana była za
obnawia witać mi nie na dzień
skóry i i wiekiem głowy. I na
prawie zupełnie inicy czasem
się w dzień, kiedy się zjawia

a jemu wtedy, kiedy Ciebie nie
 było. To ostatnio postarabo się
 z czasem, coś więcej przez budowę
 wokolui poranne to spotkanie
 musiabo ustai.

Owekaj, że w prody pisai bedien
 do nuie. Jeśli chceš spedić w ten
 dzien chwilę rozmowy ze mną, to
 pisz równo o swartej. Rozwrocenie
 i ja pisai bedę, at o przewiętej
 pojdiemy sami wterorem na
 spacer, tak sami, aby nas
 iadna iym osoba wkręci nie
 mogła.

To i reucia zatem, ptaka mój
 dooki, doby Ty chój Redasin

Twój

Oska

12
Louv. 5/15 7

Niestanowic mi Cwio wymawian
ie napisatem tyko o jeden list
wyzej. Przedewszystkiem wrzuciu
napisatem tak malo tyko z wrazeny
Panusi. Gdy wrzuciu od niedzieli do
niedzieli jura saby tyko dni nie oku-
nabem zadnej wiadomosci; oczyszcza, ze
pisal i ja przestalem. W pierwszym
tygodniu wyslalem list do pastera, no nie
wielu w poniedzialek i w srode, a wytknu
z pewnoscia; dalej tak jidz, gdy ty nie,
ze Panusi od 27. do 28 zadnego listu
nie wyslaba. A potem Kartek prawie
nie musia kinyi ra list; a moje
zeta je Panusi narzyc, karthi skadane
omawraz, a kaidyn dacie Fry rary
tyko, co list Panusi. Potem sig uspra.

wiedli wice, ze mi nie chca pisai
o swyd wygotach. Nie chq nawet
miii, jak mi to jest przykre, ze
mi o nml wbatnie pisai nie chca.
O powrocie do Lwowa cytatemu diwiej
z ukrucien mienacem, nauptb ze
umutkiem, a nauptb z utajonym radz.
kig. Ale chq Ci poradzi' se jesci
istotnie postanowicie wraca' do
domu, to - niech sioka wyjedz do
ery tak na kilka dni, aby mogla
prewie swiezc' azerus. Zlotnie
mioda utraci' takz sposobnosc
ktora sy z pewnoscia nie tak pedz
pawtomy. Nie przypunrem, aby manie
tylo tak ile, iily sama nie mogla.
Malka dni z Marjebadie przesekai
a Panini za te wyistnie przybrod'
jakie tam ma, porucza przynajmniej
ze miec odzysug przyemnodni. Radz
zatem ponownie przed wyjazdem

Kupic' tobe przewidit i wstepne do
drewa.

Byl tam di kraj z godin na wyta,
wie Chelnowskiego. Zwaru catkian
sami, potem se nachodili ludiska -
mnostwo ciekawych obrazov, malowanych
co prawda bardzo jenne na starz
mody, ale to nie przeszkadza naturalnie
ni pieknoti. Diwna jednak przes
jal se sztuka, ktora mizy zaurse jest
mioda, minio'k starsze. Nawet takie
obrazy, ktory bardzo ju se w sposobie
malowania nowoczesne, zatussep myslu.
Witi tam w oryginalé jeden z najpienij
zabytkow polskiego malarstwa! Pse-
picie na sniegn. Zniebiste, wymiarke
wygodrone, prerawiciana gnane
stadno trawo - plowid Kurapat
na obrymiej planycie sniegn.
Bialo - marej po dalci i szeroki
horyzont, slewajiej se sniegn z nie-
ven w jedny zawalony zadyntke
z Kurawz przesecieli. Pa'jerne

restancie tydz. dwud. barw: brulej
i tym ciemnym plam spłononym, natchem
podonym ptaków z prądą wyloty,
w orzech. Kilka ciemnych dołków rery.
Pastwiska z pastuchami, kury i krowami
owczarskie psy, pastuska wiewa
vianek z Hasatow, nadzielanckie busej
plaskie i otwarte w dal o zmroku, w
viesi, i w noy. Stepowe popraie. Wzrost
lawn z malek, nauprost a gub idu
drogi, polowania na pilki i glunse
sceny i polownicze rozpedone trojls
korkie stepowe, do tanca pragnie.
Wnie wystawa potwa do sierpnia, to
je jone ran odiedany.
at wioraj silitny petyrnisk, na
Wulky odporzbelisny na pagrubu
na lator, czierny potu na siedlo
i bylitny jenne do 1/2 11 w parku.
Teraz jat po niewieci i lister. pójip
Vucit na gubny post, abz his
jenne odnet. Dobrano sioka
dobrawoz, dobrana, a nie miej
na ra rbe, nie miej mi wiecy, nie
za rbe i nie gniewaj sie Twój, Otkr

19

Lubov dnia 4/III 07

Moja teta Paulina!

Miłego czwartą, odstawiam
Księżkę, spuszczam story, do
łóżki niemiłosiernie przypieklam
i jakbym przyłożył ucho do słuchawki
telefonu, rozpoznałem swój
mówę z Tobą. - Hallo! Hallo!
To ty Lioka? Jesteś przy telefonie?
mówisz teraz ze mną? Czy jeszcze
równocześnie? Pachną Ci kuriaty,
smakują sodyere, wyblawęj przez
Mamę z woskowej sakliem inicją,
tytuł, dobry mas, pięć brzoj,
czujek się wesoła, subordnie

nie zdaje Ci się że jesteś o osiem
lat młodsza, nie czujesz się od
rana całkiem, jak dziecko, jakby
te wspaniałe lata, które Ci niejedną
przyniosły zgryzotę, a tak wiele
nieżyłowiastych rozjawniły, mi-
nie, bez śladu, zmiały, zapomniane
roztoczy i czołoch powrócił ten
dawny, co tak mocno wierzył,
tak głęboko ufał, tak na ślepo
się wierzył!?

Od rana jestem cały czas z Tobą.
Uciec od rąki nie lubabo mi się
bo jest jeszcze zawsze miastow do-
czynienia i co więcej. Nysztatem
Ci w południe drugę książkę Garbor-
ga, wspaniałe tamtej "Bei Ma-
ma". Zamówiłem je przed kilkoma
dniami w kryteln i Paraben pla-
siebie podróży. Wczoraj je wy-
stałem. Jest to jedna z najładniej-
szanym książek ulicznego
stulecia. Powinno się je znać
albyśmy je przed laty, dziecin

pożyłali naidy po kilka razy.
 jest u niej prototyp, potek jui
 niedostignięty, Płonowickiego z sien-
 Kieirnowskiej "Bela dogmatu." Tyłko
 ze Płonowicki u podwrażeniu z Granem
 jest cokolwiek cynbat, a jeszcze więcej
 panicyk z plackewickiego drow, dla
 którego sceptycyzm, jest jednym tyłko
 wipiej z wytwornym pietr-u przysto-
 kacji. Gran zaś jest istotnie prze-
 iarty myślą i podkopujez praż
 wstąpienia do samego rudenia a za-
 miuje go ogromny horzont spraw i
 stowunków ludzkich, kiedy Płonowicki
 przeważnie wzdycha i rozpasa na
 le cokolnym. u Płonowickiego
 prawie ze sceptycyzm płynie z mi-
 łosnej przygody; Gran żywa z przy-
 iłością z wrodzoną mu powściągliwo-
 ścią z maniackiego cynizmu, z pretekstami
 z trzejderstwa, z opory. -
 Moriceu se ti jest dółty cież bci
 Mama. Oti w obu Kieirnowskiej
 się równocześnie te same sprawy

i czytając krebla o tem pamięta.
Woln. Książek przetarane są nawet
że same rąsna i rękomy; tyżko u Sei.
Mama z jej stauoriska, a w tej liście
z jego. - Przy czytaniu pewnie takie
krebla; że sąba pierwsza jest jest
zebrała z dawniejnych napisków
i notatek; a dopiero druga jest
chronologicznie tery się bezpośrednio
z przedmową. - Nie wątpię, że i Liwe
ta literatura przypadnie do gustu.
Przed chwilą otrzymałem nową książkę
Prorowskiego: małe pięciokolumnowe
zalewne, ale bogate; bardzo mądre
w formie dialogu napisane studium
o M. Stachem. M. St. Stach z po prostu
zincyl tak rozumie, tzn. nie; byt
nie schwył istotnej treści; byt
ernej pracy, wzdobył; wroble; Stach;
M. St. Stach w nas, Stach nie mówi o nich;
tak po prostu i z faktem umiętne;
rozrozuwieniem, tego co podstaone
pierwotne; cwaime, od tego;
co przygody i Mediną naktiwa.

zastawidlin z Bartli w kasce
jest u nas do niedzieli Stacha.

W domu radeu jest odrobina ruchu
i kabanu. Mamaia oprowadza je
po wystawie. Byli tam wczoraj
u poniedzialek na filmemat grafio
a wtorek rano na kolacje. Oni tam
idz wredniej po obiedzie; ja dopiero
wyjeżdżam po piwie.

Wtorek przy tramwaju spotkałem
Wachtlow. Oboje widać, mnie samego
z widoczną serdecznością. Toilkakrotne
jmi przypuszczenia że myśle, moie
iż Kibon przy sposobności przypisze
mi moji przy pisze i jego obrazek.
Jest wystawa Chelmonstkiego. Dziś
chciałem tam nawet pojechać razem
z Tobą. Ale między drugą, a czwartą
to zabrakło czasu.

Tu to wczoraj pojechałem na spacer
a na wystawie wybierecie się jutro.
Spodzielacem to wii i powiesz
i Ciebie na najliet z niedzieli.

Trzeciemiem jednaki Operatorowi
miałe w doze, "migdy ustawi
Kalamarzem i Kolcem pindra" zagi-
nei.

A nie nie wiem o tem, co porabia
całym briciem, jak przedstawi sobie
trzy igia, gdzie jaden plad, gdzie
kolczy, czy shodlis, na niubym,
czy jest strze znajomym, czy jaden
na pensji, czy swoj shodlis, czy ku-
piet sobie kapelun albo plaszyn
i ty nie imum, wczasy dohny i ju,
wiednich. O takie, migdy imeni
wiadomosci, prony od lat, przerech
i doblagani, nie moge. To przerech
nie przedstawia najmniejszej tur-
wider napisai tył parę słów. Dwoje
ludzi nie more absolutnie naleci
do siebie bez zastnerien; calkiem
storo nawet nie wedy ten osobie
co kiedy kaide z nich sobi, gdzie
jest, co mysl i czyje. Potwierdzi nowa
Drugiej tylo wiedy, kiedy sig

porada tego rucz paidy, giest
 paidy, slowo paide nylil paidy.
 Wneltkie inue poriadanie jest wro-
 rownaniu i temu mgly i dymem, ktore
 sigrosiewa. A tak jakto moia do
 siebie nalezi. ze sig od tego, calej stly
 bronin i zauru odmownie i odjownie
 sig zachowuje, jest mu to niepozyt-
 wotwu ze wem, ze na podrot w to-
 sunku do muie, mas takie jame dy-
 podobne pragnieniu i wie, il
 daty ludkiej na ten wlatnie raley.
 I niecierpliwis oredkij tej listu
 ktore, ten tam, rownorednie pihen.
 Wlode w ten dzien wlatnie w dzien
 wyjetkoro otwartu, wzej ufajcu
 i treroru przyzaidkly. A wie
 qrenajnuig wzej wymowu
 nit wykle w listach.
 Oredkij tej wkladnyk wiadomiu
 o stacie Manu. Nie smiem sig
 wtraci, ale mdy, ze piali nie

jest tu lepiej, a dostaj kuracy.
Mama nie raczy, to wstawiło
nobyć w Marienburcie mają się
zapewnić i celom; jest kuszący
Naleciabły albo porażai, albo
mnie jedac' dokądinieg' n. p. do
Wauhelm. Co wstawić lekarze
poradzieli? Medycyna to jeden
wielki swindel w praktyce i do
sta. -

Spieraj, bo jui po piśtej. Ostatni
zobaczymy się raz jende. -

Byd' w dwoe sioka, wnystkiego
najlepnego, spokojn, spokojn;
wypoczynek ci kuzer

Twój
Oskar

Moja Paulina!

Nie stało mi czasu na jedną jedyną
wizytę (w dr. Kutrzeby) choć cały dzień
jesteś na nogach, to że muszę
jutro rano iść jeszcze tu przepisać
i dopiero po obiedzie stąd wyjechać. Żoła
wymyśliła sobie w sobotę i w niedzielę
o 5:00 - jeżeli Paulina jutro 5:00 w pią-
tek będzie u nas prosię powiadzić, aby
klucze od mego pokoju zostawiła w Ruchni
i aby Paulina wyjechała mi otworzyć prze-
ganeł. Nie chęć ich Durie! -

Teraz jest wieczór i zmierzam bezpośrednio
przed teatrem dokąd idę na Beatrix
Lenci. Pogodno, wiosennie. Kraków jest
przebiegł i cudnie mięjsze. Z dworca w nowy
wprost pędziłem umyślić na Wawel
i samej pójnoy!! Serdecznie uścisk. Stanię
i do widzenia Twój Durie

11b

18/4. 07

Melunina

Rosa Fraenklówna

Lublin

ul. Kilmorowicza 10.
I p.

24

4/7 04
Fräulein

Rosa Fraentel

Pöhlmen.

Marienbad
Kaiserstrasse
Villa Stephanie.

57407

Wohlgeb. Fräulein

Rosa Fraenkel

Lombey

~~Marienbad~~

~~Stadterstrasse~~

~~Böhmen~~

~~Villa Stephanie~~

Yimorovichova 6 10.

Wohlgeboren

2/9 07

Fräulein

Rösa Fraenkel

~~Prague~~

Marienbad

Maisenstrasse
Villa Stephanie

Fräulein

30/6 07

Röza Fraenkel

Böhmen

Marienbad
Kaiserstrasse
Villa Stephanie.

K 24/6 07

Fräulein

Röza Fraenkel

in

Marienbad

Böhmen
poste-restant

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.